A?erme (Alkol Kullanma ?ste?i) ?nançlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A?erme (Alkol Kullanma ?ste?i) ?nançlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17014

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A?erme (Alkol Kullanma ?ste?i) ?nançlar? Ölçe?i, bireylerin alkol A?erme deneyimleri hakk?ndaki bili?sel inançlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal olarak ?ngilizce haz?rlanan A?erme ?nançlar? Ölçe?i'nin (Craving Beliefs Questionnaire - CBQ) Türk kültürüne Uyarlama çal??mas?n?n ürünüdür. Ölçe?in Türk örneklemindeki öncül Psikometri özelliklerini de?erlendiren çal??ma, 2016 y?l?nda Alt?nöz ve arkada?lar? taraf?ndan yay?mlanm??t?r. Ölçek, alkol Alkol Kullan?m Bozuklu?u olan bireylerin a?ermeye yönelik sahip oldu?u i?levsiz inançlar? tespit etmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Ölçek, a?ermenin kaç?n?lmazl???, kontrol edilemezli?i ve alkol kullanma ihtiyac?n?n ?iddeti gibi temel inanç alanlar?na odaklan?r. Bu bili?sel yap?lar, madde kullan?m bozukluklar?n?n sürdürülmesinde merkezi bir mekanizma olarak kabul edildi?inden, ölçek klinik de?erlendirme ve tedavi planlamas? için önemli veriler sunar. Derecelendirme format? 7'li Likert Ölçe?i tipindedir.

Anahtar Kelimeler

A?erme, Alkol Kullan?m Bozuklu?u, Bili?sel ?nançlar, Psikometri, Uyarlama, Ba??ml?l?k, De?erlendirme, Likert Ölçe?i

Yazarlar

Alt?nöz, A.E., Aslan, S., U?urlu, M., Özdel, K., Sarg?n, A.E., & Türkçapar, M.H.

Amaç

A?erme (Alkol Kullanma ?ste?i) ?nançlar? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin alkol A?erme durumlar?na dair geli?tirdikleri özgül bili?sel inanç kal?plar?n? nicel olarak belirlemektir. Bu inançlar genellikle a?ermenin gücüne, olumsuz duygusal durumlar? hafifletme yetene?ine ve alkol kullan?m?n? tetiklemedeki rolüne ili?kindir.

Ölçek, özellikle Alkol Kullan?m Bozuklu?u tedavisi gören hastalarda, nüks riskini art?ran ve bili?sel davran??ç? terapi (BDT) yakla??mlar?yla hedeflenmesi gereken temel hatal? dü?ünce yap?lar?n? ortaya ç?karmay? hedefler. Bu sayede klinik müdahalelerin etkinli?i art?r?labilir.

Yap?

Ölçek, a?ermenin bili?sel modeline dayanmaktad?r. Bu model, a?ermenin sadece fizyolojik bir tepki de?il, ayn? zamanda ki?inin bu tepkiyi yorumlama biçimiyle ?ekillenen bir deneyim oldu?unu varsayar. Ölçülen temel yap?, a?ermeye dair i?levsiz inançlard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu i?levsiz inançlar genellikle üç ana tema etraf?nda toplan?r: **Kontrol Kayb? ?nanc?** (a?erme ba?lad???nda durdurulamayaca??), **Kaç?n?lmazl?k ?nanc?** (a?ermenin mutlak olarak alkol kullan?m?na yol açaca??) ve **Duygusal Rahatlama ?nanc?** (a?ermenin tek amac?n?n olumsuz duygusal durumlar? hafifletmek oldu?u). Ölçek bu faktörlerin Türk örnekleminde geçerlili?ini ara?t?rmay? amaçlam??t?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar?na dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Ancak, Alt?nöz ve arkada?lar?n?n 2016 y?l?ndaki uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültüründeki yap?sal geçerli?ini incelemeyi amaçlam??t?r. Genellikle bu tür çal??malarda, ölçe?in yap? geçerli?i (faktör analizi) ve kriter geçerli?i (e? zamanl? olarak ölçülen di?er alkol ba??ml?l??? ve A?erme ölçekleri ile korelasyonu) de?erlendirilir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik katsay?lar?na dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n?n (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirli?inin incelenmi? olmas? beklenmektedir. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? ölçmede ne kadar ba?ar?l? oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s? çok boyutludur ve birden fazla alt boyutu ölçer. Alt?nöz ve arkada?lar?n?n çal??mas?nda, ölçe?in Türkçeye çevirisinden sonra, faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle uyumlu olup olmad???n? belirlemek için do?rulay?c? veya aç?klay?c? faktör analizleri (DFA/AFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? bili?sel inanç boyutlar?n?n Türk örnekleminde de ayr??t???n? do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Bireyin kendi raporuna dayal? öz bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Population Group: Alkol kullan?m bozuklu?u tan?s? alm?? veya alkol a?ermesi ya?ayan yeti?kin bireyler.

Age Group: Yeti?kinler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Details: Alt?nöz et al. (2016) çal??mas?, Türk klinik örneklemini kullanm??t?r.

Test Methodology: 7'li Likert Ölçe?i kullan?larak derecelendirilir (Örne?in, 1 = Kesinlikle kat?lm?yorum, 7 = Kesinlikle kat?l?yorum). Yüksek puanlar, a?ermeye dair daha i?levsiz ve güçlü inançlara sahip olundu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

CBQ, Alkol Ba??ml?l???, Bili?sel Davran??ç? Terapi, A?erme ?nançlar?, Klinik De?erlendirme, Türk Örneklemi, Alkol Kullan?m Bozuklu?u

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ercan Alt?nöz

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: ercanaltinoz@hotmail.com

Correspondence Address: Sa?lanmam??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve tam madde setinin kullan?m? için sorumlu yazar (Ercan Alt?nöz) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynakça

Alt?nöz, A.E., Aslan, S., U?urlu, M., Özdel, K., Sarg?n, A.E., & Türkçapar, M.H. (2016). Measuring the beliefs on alcohol craving by using craving beliefs questionnaire: preliminary results of its psychometric properties in a Turkish sample. *Journal of Substance Use,* 1-5. doi: 10.3109/14659891.2015.1056852

A?erme (Alkol Kullanma ?ste?i) ?nançlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle bu platformda yay?mlanmamaktad?r. Ölçe?in tam içeri?i ve uygulama detaylar? için orijinal kaynakça incelenmeli veya sorumlu yazarla ileti?ime geçilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

aserme-alkol-kullanma-istegi-inanclari-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM